

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:		A szerkesztésért felelős		Szerkesztőség Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (emelet)	
Nyugat-országra:		Kutas Imre		Kiadó s laptulajdonos	
Égész évre	18 korona	Egész évre	20 korona	Kiadóhivatal Piacz-utca 79. sz. Gáll-ház (földszint)	
Fél évre	8 "	Fél évre	10 "	Hirdetések a legmérsékeltbb árszámítás mellett vétetnek fe	
Negyed évre	3 "	Negyed évre	5 "		
Egy hónapra	1 "	Egy hónapra	2 "		

Egy darab Svájc Magyarországon.

Debreczen jun. 14.

Azon sikerek gazdag sorában, melynek jelenlegi földmívelésügyi miniszterünknek mindenre kiterjeszkedő és soha nem lankadó lázas tevékenységét tárczájának átvétele óta láncszemenként és megszakítás nélkül követik, úgy mező mint közgazdasági szempontból itélve kétségtelenül első helyen áll az ország állatköztenyésztésének emelése körül elért fényes eredmény.

Éles látása csakhamar felismerte, hogy hazánk mezőgazdasági élete lüktető erőt, mely mindegyik szervére kedvezően hat és következményeiben a jövedelememelésről a jólét, sőt a vagyonosodásig vezet, első sorban és leginkább az állattenyésztésből és az ezzel kapcsolatos üzemek felkarolásából merithet; egyéni értéke és befolyása megnyitotta az állattenyésztés felvirágoztatásához szükséges ama, bár igen szerény anyagi eszközök forrását, melyekért hivatali elődjei ennek dacára sikertelenül küzdöttek; szerencés keze végre kiválasztotta a munkások csekélyszámu, de azon gárdáját, mely hivatását nem csupán a kötelesség teljesítésében, hanem a reá bízott országos ügy lelkes és odaadó, fáradságot nem kimélő szolgálatában ismerte fel.

Nem csoda tehát, hogy ma az állat-

tenyésztés minden ágának föllendítésével találkozunk és az említett körülményekre való tekintettel csak természetesnek látszik hogy az ország egy millárd koronát érő legnagyobb mobil tőkéje, a szarvasmarha-állomány, az utolsó néhány év alatt 20 százalékkal növekedett és kamatozásban is az azelőtti idők másfélszeresére emelkedett miről egyrészt az állatszámllási, másrészt a kiviteli forgalom statisztikai adatai tanuskodnak.

De ezen kedvező és rendkívüli értéket képező jelenségekben még távolról sincs kimerítve a szarvasmarhatenyésztés emelését és felvirágoztatását szorgalmazó munka sikere, mely tulajdonképpen értékét a kérdéses állatállomány minőségbeli feltűnő javulásában és emelésében bírja.

A szarvasmarhaállománynak ország-szeite tapasztalható minőségbeli javulása ugyanis megnyugtató biztosítékul tekinthető annak, hogy alakuljon helyzetünk a nemzetközi forgalomban bármiként, az állatunk lakott földrészen azon versenyképességüknel fogva, melynek ugyancsak az állatállomány jeles minősége képezi főtámaszát, piacra mindig fogunk találni.

Szarvasmarhaállományunkkal minőségbeli javulásnak megindított és fokozatos továbbfejlesztése esetén piacra fogunk találni nemcsak a marhahus iránti legnagyobb igények kielégítésére, hanem piacra

fogunk találni ott, hol a szarvasmarha-tenyésztését fejlesztését a világszerte változott gazdasági viszonyok többé elodázní nem engedik, hol tehát jeles tenyészanyag máris égető szükség van, — a Keleten. Aki előtt ismeretes, hogy Anglia, Délnémet ország de a Kontinensen különösen Svájc mezőgazdaságának a tenyészállatkereskedelem, illetve kivitel mily óriási jövedelmet hajtott — az a tenyésztés ezen legmagasabb fokon álló céljának elérésében hazánk mezőgazdaságának legértékesebb vívmányát láthatja.

Pedig ha egyelőre még nem is ország szerre, nem is sok helyen, de mégis egyes vidékeken közel állunk hozzá.

Különösen a Dunántul tekintendő azon ország résznek, mely a szarvasmarha tenyésztés terén az utóbbi időkben valóban meglepő módon haladt és első helyen Tolna vármegye említendő, mely az ottani gazdátársadalom rendkívüli szakértelme s szivósága folytán, támaszkodva még a régebbi időkbeli öröklött és már bizonyos tenyészértékkel bíró marhaállományra, az ismert és ugynevezett „bonyhádi“ marhából a bérni simmenthali jellegben nagybecsű tenyészanyagot volt képes előállítani.

Ezen kedvező és sokat ígérő jelenség még azon esetre is figyelemre méltónak volna tekintendő, ha az csupán néhány nagy és főbirtokos istállójára vonatkoz

Tárcza.

Gyöngysorok.

Napjában százszor . . .

Napjában százszor megfogadom,
Hogy nem nézek rá sohasem,
S mégis, bárhol vagyok,
Mindenütt csak őt keresem!

Mi a boldogság?

Mi a boldogság? Egy rövidke álom,
Mely nagyon hamar véget ér,
S midőn legboldogabbnak hiszed magad
Venni észre, hogy felébredél.

Ne irigyeld . . .

Ne irigyeld, kinek szemén
Sosem látsz könnyeket,
Hisz van ajak, mely mosolyog,
És a butól remeg.

Aranyvirág.

Lelki nyugalom.

A kék hálószoba magányában egyszerre megzavarta az éjszaka mély csöndjét a lábas óra ütése. De la Férené asszony fölserkent szundikálásából.

— Három óra s ő még most sincs itt hon — suttogetta.

Majd hirtelen felugrott az ágyból s férje szobájába sietett. Hátha már idehaza van? Hátha már alszik is? De hamarosan meggyőződött róla, hogy az ágy értetlen, a szoba üres. Tudta, gondolta, hogy így lesz. Hiszen mindig hallani szokta a zajt, mikor a térje hazatér.

Visszafeküdt ismét az ágyába és hallgatózott. Az utcán kocsi közeledett, majd megállt a kapu előtt. Jól ismerte már ezt a zajt. Tudta, hogy a kapu becsapódása következik, azután léptek zaja a lépcsőkön, majd a kulcs fordulása a zárban. Mikor mindez elhangzik, tánczó lépéssel közeledik feléje Jaques; odahajlik az ágya fölé és mosolyog reá . . . Hozzá volt már szokva e jelenethez, mely mindannyiszor boldogan dobogtatta meg a szívet. Teljesen meg volt győződve férje szerelméről és hűségéről — más volt az, ami mégis aggasztotta. Ki tudja, hogy egyszer mit fog hozni az éjszaka?

Ah! Tompa sietős lépések . . . a kulcs megfordul a zárban . . . most ledobta egy székre prémes bundáját . . . most a kalapját vetette az asztalra . . . Már jön . . . ki tudja, mit hoz magával? Talán az anyagi romlást, a bukást . . .?

— Lujza nem árulta el aggodalmát, erőt vett magán s mosolyogva fogadta Jaques ot:

— Mogint ilyen későn kerülsz haza, Jaques?

Mosolya mögött azonban éles tekintettel fűrkészte férjét s azonnal észrevette rajta a változást.

— Sokat vesztettél, Jaques? — kérdezte azután.

A férj leült az ágy szélére s mialatt idegesen forgatta ujjain a gyűrűt, odavetette a szót!

— Nem tagadom vesztettem valamicskét: Egy idő óta nincs szerencsém.

— Istenem, de hát mire való is az a játék, ha nélküle is boldogan élhet az ember? No, de nem baj! Sokat vesztettél?

— Nagyon sokat.

— Ugyan mennyit?

— Majd holnap beszéljünk róla, édesem. Most aludnod kell.

— Nem tudok aludni. Megvallom nagy félelem szállta meg a lelkemet. Mondd meg az igazat, jobban szeretem, ha mindent megtudok.

Jaques vontatva szinte félvállról felelt, mialatt szemeiben még ragyogott a játék izgalma:

— Rettenetes játék volt! Ütést ütés után vesztettem . . .

— És mennyit vesztettél?

— Szép kis summát, mondhatom.

— De mennyit, mennyit? Akarom, hogy megmond!

— Hiszen végre is meg kell tudnod . . . De majd holnap . . .

— Ah, meg kell tudnod! Mond meg, Jaques, mond meg . . .

— Össze vissza ötszázezer frankot.

Az asszony el volt rá készülve, hogy a fölfedezés rettenetes lesz, de így nagy öszszegre mégsem számított. Rémületében hátra hanyatlott párnái közé s a hideg verejték kiűtött a homlokán.

Jaques megkönnyebülten pödörgött a szőke bajuszát, mialatt felesége, mikor a szőke magához tért, kétségbeesetten kiáltott fel:

nék. Annál értékesebb tehát, ha ily értelembe esik elbírálás alá jóformán a vármegye egész területe, tenyészetének nagysága és apraja.

Amint a lapokban már jelentve volt, a tolnavármegyei gazdasági egyesület szarvasmarha-díjazást rendezett Hőgyészen.

A nelybelieken kívül még vagy husz vidéki község kisgazdáinak istállójából lett bemutatva közel ezer darab tenyésztetlen és üszős néhány községi bika. 60-70 darabot számlált a több nagytenyésztő által kiállított és a kitűzött pénzdíjakra nem versenyző anyag.

A hőgyészi nagy vásártér, melyet négyszög alakjában a tizenhat sorban leköltött állatok ezen sokasága teljesen ellepett, a szakértő tenyésztőnek megragadó képet mutatott be. Az állatok egytől-egyig kitűnő karban tartva és kifogástalanul ápolva, a piros-tarka szín minden árnyalatában a berni-simmenthali jellegnek oly gazdag választékát képviselték, melynek párját csupán Svájcban ismeretes nagy vásárain vagy díjazásain lehet találni.

Az itt kiállított tenyésztőanyag oly közel áll már a telivér simmenthalihoz, hogy azzal bátran megkísérleljük az ezen fajta állatok iránt mutatkozó keresletnek kielégítése tekintetében a versenyt.

A földmivelésügyi miniszter képviseletében megtekintette a kiállítást nemeskéri Kiss Pál államtitkár is, ki a díjazás befejezte után elismerő és megleghangos felköszöntőben méltatta az egyesületnek, Tolnavármegye törvényhatóságának, az ottani birtokosok és gazdatiszteknek a tenyésztés fejlesztése és emelése körül évek hosszú sora óta kifejtett önzetlen buzgalmat és fáradozását, melynek legszebb és legértékesebb jutalmát a kiállításon látottakban jelezte fölismerendőnek. Ezzel szemben az egyesület elnöke halásan emlékezett meg

a földmivelésügyi kormány messzemenő támogatásáról és hasznos közreműködéséről, melynek az elért siker első sorban köszönhető.

Az elhangzott szavak nem üres frázisok. Tény, hogy a gazdatársadalom és a kormány harmonikus együttműködésének tulajdonítható a jelzett eredmény.

Darányi miniszter rászolgált arra az éljen- és tapsviharra, mely nevének fölműltetését hosszasan követte.

Ezen megnyilatkozás azonban további és nehéz föladatak megoldását követeli a minisztertől.

Neki képezi ugyanis föladatát, a kérdéses vidék jeles tenészyanyaga részére, mely ezentúl számban és minőségben még szemlátomást gyarapodni fog, az ország határán túl piacot keresni és teremteni.

Munkája csak azon esetben lesz teljes, és immár el is érkezett erre az idő, ha a miniszter megálálja annak a módját, hogy tenyésztőink eddigi álgozatkészégükért és fáradságukért anyagi elégtelent nyernek.

A moszkvai gazdatanács legutóbb kidolgozott egy tervet az oroszországi szarvasmarhatenyésztés mikénti irányítására és fejlesztésére nézve.

Kétségtelen, hogy ennek most eszköz lendő végrehajtása az orosz kormányt nagy anyagi áldozatok meghozatalára fogja készíteni, melyek első sorban és leginkább tenészyállatok bevásárlására fognak fordíthatni.

A földmivelésügyi minisztertől várjuk és reméljük, hogy anyagaikat a legmegfelelőbb módon bemutatva s a kivitelnek Kelet felé utat nyitva, részükre biztosítsa a jelzett áldozatoknak legalább egy részét.

— Ötszázezer frank! Ma este ötszázezer frankot veszítettél?

— No, nem ma este, nem egyszerre... nem vagyok eszevesztett!

— Tehát hogyan történhetett?

— Már egy hónapja tart ez a szerencsétlenségem. Először Letourneur kerekedett fölőlem. Atkozott szerencséje volt! Azután Montresorral próbáltam szerencsét — vesztettem! Majd aranybánya-spekulációt kíséreltem meg — hiába: a börzén sohasem volt szerencsém... És mindezek mellett nyolcz nap óta folytonosan veszíték a kártya asztalnál... folytonosan veszíték!

Az asszony gépiesen morzsolta fogai között:

— Ötszázezer frank!

Jaques valóságos büszséggel jegyezte meg:

— Annyi bizonyos, hogy ilyen balszerencse nem minden embert ér!

— De, kedves barátom, — kérdezte most az asszony — hogyan tudtál ennyi pénzt veszíteni? Hiszen nincs ennyi pénzöd?

— Maradt még jól tudod, körülbelül kétszázezer frankom. Ezt a pénzt rááldozom a veszteségemre!

— S az összeg többi része?

— Van még hitelem.

Lujza jól tudta, hogy mit jelent ez a „hitelem”. Azt az összeget értette alatta Jaques, amit a klub mindegyik tagja kivétel a pénztárból: amit azonban harmadnapra vissza kell fizetni.

— Hiszen így a fekete táblára kerülhetsz? Oda is fogsz kerülni!

— Nem, kedves Lujza — én reád számítok.

Az asszony rég sejtette, hogy előbb-utóbb ez lesz a dolog vége. De még megkísérelte az ellenszegülést s határozott hangon kiáltotta:

— Soha! Nincs jogom hozzá! Ha nem volna nekem gyermekeim, talán — de gyermekeimet nem kergethetem a nyomorúságba!

— Lujza!

— Ne kívánd tőlem ezt az áldozatot, kérlek könyörgöm! Tudod, hogy semmi sem maradna... Az ügyvédem már kiszámította egyszer, hogy nyolczszázezer frankot ér megmaradt vagyonom. A többit ugyanis eljártottad már. Hiszen kétszer fordultál már hozzám...

— Majd helyrehozok mindent, csak még most az egyszer utoljára...

— S miből fogunk élni?

A férfi az első pillanatban megütődött a kérdésre, de azután határozott hangon felelt:

— Falusi birtokunkra költözünk... takarékoskodni fogunk. Dolgozni fogok!

— De ugyan mit fogsz dolgozni? — kérdezte az asszony csodálkozva.

— Igaz, igaz! — suttogta. — Hiszen én csak haszontalan naplopó vagyok.

Mintha e szavak megtörték volna minden erejét, előbbi nembánomsága egyszerűen

— A katonai büntető örvénykönyv reformja.

A közös hadügyminiszter a honvédelmi miniszteriumhoz leküldött egy törvényjavaslat-tervezetet, a katonai büntetőörvénykönyvről, melynek az elért siker első sorban köszönhető.

Az elhangzott szavak nem üres frázisok. Tény, hogy a gazdatársadalom és a kormány harmonikus együttműködésének tulajdonítható a jelzett eredmény.

Darányi miniszter rászolgált arra az éljen- és tapsviharra, mely nevének fölműltetését hosszasan követte.

Ezen megnyilatkozás azonban további és nehéz föladatak megoldását követeli a minisztertől.

Neki képezi ugyanis föladatát, a kérdéses vidék jeles tenészyanyaga részére, mely ezentúl számban és minőségben még szemlátomást gyarapodni fog, az ország határán túl piacot keresni és teremteni.

Munkája csak azon esetben lesz teljes, és immár el is érkezett erre az idő, ha a miniszter megálálja annak a módját, hogy tenyésztőink eddigi álgozatkészégükért és fáradságukért anyagi elégtelent nyernek.

A moszkvai gazdatanács legutóbb kidolgozott egy tervet az oroszországi szarvasmarhatenyésztés mikénti irányítására és fejlesztésére nézve.

Kétségtelen, hogy ennek most eszköz lendő végrehajtása az orosz kormányt nagy anyagi áldozatok meghozatalára fogja készíteni, melyek első sorban és leginkább tenészyállatok bevásárlására fognak fordíthatni.

A földmivelésügyi minisztertől várjuk és reméljük, hogy anyagaikat a legmegfelelőbb módon bemutatva s a kivitelnek Kelet felé utat nyitva, részükre biztosítsa a jelzett áldozatoknak legalább egy részét.

Alkalmazottak kötelező biztosítása.

Debreczen. jun. 14.

Csak a napokban emlékezünk meg arról, hogy az osztrák kormány törvényjavaslatot terjesztett elő a magánalkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosításáról. Ugyancsak a napokban közöltük annak a törvénynek a tartalmát, melyet a közelmúltban a francia kamara fogadott el a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari alkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetére való kötelező biztosítása tárgyában. A francia »Caisse nationale de retraites ouvrières« intézménye sok tekintetben alaposan különbözik a német birodalmi, 1889-i törvényétől, lekivált pedig abban, hogy a német birodalmi törvény több nagyon is súlyos rendelkezését előnyösebbekkel helyettesíti, a gyakorlatban be nem vált intézkedéseket pedig megfelelőbbekkel pótolja.

Ez az igyekezet jut kifejezésre az osztrák javaslatnál is, melyről különben el kell ismernünk, hogy rendkívül alapos és osztrák szomszédainknál szinte szokatlanul liberális humanizmussal szerkesztették. Szóval: az összes ilyen újabb törvények természetesen a németbirodalmi törvényre támaszkodnak, annak nyomán szerkesztettek, mi bizonyára nagyban megkönnyíti az előkészítési munkáját.

Nálunk is erre a törvényre hivatkoztak azok, kik ebben a tárgyban legelőször felszóltak, kérve, sürgetve, hogy az állam lépjen közbe a maga hatalmával, és a maga erejével

eltűnt, kebléből görcsös zokogás fakad fel. Odaborult neje ágyára és sirt keservesen.

Kora reggel, mikor még javában seperték az udvart, akkocsi már várakozott az ajtó előtt. De la Férené asszony az ablakhoz lépett, hogy valami parancsot adjon a kocsisnak, amikor megpillantotta kis fiát, akik éppen az iskolába indultak, könyvvel a kezükben. Egyszerre visszahúzódott az ablaktól s lelkében ismét küzdelem támadt Szegénységbe döntse a gyermekeit?

A két kis fiú vidáman, gondtalanul futkározott, kart-karba öltve — természetükben olyan hasonlatosak voltak atyjukhoz. Amint így nézte, nézte őket. Hadd szoknák meg a mértékletességet, hadd lenne részük a bölcsességben? Ugyanakkor megjelent képzelete előtt a csöndes, egyszerű falusi házacska, melyben olyan boldog lehet élni. Az önzés is belefészkelődött lelkébe — Jaques akkor egészen az övé lesz? Mirevaló ez a pompa, ez a csillogás, mely a sziveket eltávolítja egymástól.

Belépett az inas és jelentette, hogy a kocsis készen áll. Nem gondolkodott most már egy pillanatra sem; lesietett a lépcsőn s szinte örömet okozott neki az a gondolat, hogy egy tollvonással előidézi majd tönkretételüket.

François de Nien.

vel kötelezzéskodásra, eléggé erős.

A millgált alkalmiére is, akaz óhaj, hozottaknak rbiztosítása rendeztessé

Az 18kereskedeliat mondta csak abban tartott maghatározati atján való ban ezek a tettek, ami kedelmi all sürgős kér képviselőh hozói testü kodják az taknak rok általános, k

Szinte is, hogy a ezt a kérv javaslat a miniszterh gyon kése tartották, h ben az ügy jövetelük mazottak november ment, hog nek ebben történt. Is havában a is határoza az ügyben már leérk delemügyi még nem nek a me Ernő nem

Talán Ő nem ta rendeleti (trák) stati ily a törv ről. Ez a meggyőző terjesztése az a tudat már többé erélyesebb zottakat. l leterjeszt most már

Dáni akkor a k dús minis 20 ról kel Országos kifejté, ho közremük megvalósi ben volna ismert ny Leiratát p Midőn ez értesitem sulyozni mazottak is fontos Eppen ez Ezen kér gyelemb zék, dolg ez alapon további r elem.

Az készségg szőlítésa foglalkoz set. Így

vel kötelezze azokat az aggkorúkról való gondoskodásra, kik különben nem volnának erre eléggé erősek.

A millenniumi kongresszusi évad szolgált alkalmul ennek a kérdésnek a felvételére is, akkor jutott kifejezésre legelőször az az óhaj, hogy kereskedelmi és ipari alkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetére való biztosítása nálunk is megfelelő törvénnyel rendeztessék.

Az 1896. június 15—17-én lezajlott első kereskedelmi kongresszuson határozati javaslat mondta ki ennek a szükségét és az ugyan csak abban az évben, augusztus havában tartott magántisztviselői kongresszus hasonló határozati javaslatban fejezte ki a törvényhatóságok iránt való óhaját. Azonban ezek a javaslatok még fel sem terjesztettek, amidőn 1897. február havában a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete sürgős kérvényt terjesztett az országgyűlés képviselőházához, az iránt, hogy a törvényhozói testület megfelelő törvénnyel gondoskodjék az ipari és kereskedelmi alkalmazottaknak rokkantság és aggkor esetére való általános, kötelező biztosításáról.

Szinte eredményszámba ment már az is, hogy a képviselőház nem tette ad acta ezt a kérvényt, hanem a kérvényi bizottság javaslata alapján az illetékes kereskedelmi miniszterhez utalta. Az elintézés késett, nagyon késett. Az alkalmazottak szükségesnek tartották, hogy újabb lépéseket tegyenek ebben az ügyben és első nagy, országos összejövetelük alkalmával, a kereskedelmi alkalmazottak I. országos kongresszusán, 1897. november 7-én egyhangulag határozatba ment, hogy újabb sürgős felterjesztést intézzenek ebben az ügyben a miniszterhez. Megtörtént. Ismét semmi eredmény. 1898. július havában a II. kongresszuson harmadszor is határozatot hoztak az alkalmazottak ebben az ügyben annál is inkább, mert időközben már leérkezett Dániel Ernő akkori kereskedelemügyi miniszternek az a válasza, hogy még nem tartja időszerűnek ennek a kérdésnek a megoldását. — Már mint hogy Dániel Ernő nem tartotta időszerűnek. No igen.

Talán éppen azért, mert ő, pardon! — Ő nem tartotta még időszerűnek, Badeni rendeleti uton intézkedett a megfelelő (osztály) statisztikai adatok összegyűjtéséről és így a törvény megfelelő, alapos előkészítéséről. Ez a körülmény, de még inkább az a meggyőződés, mely az első határozatok felterjesztésénél is sarkalta a mozgalom intézőit az a tudat, hogy ezt a kérdést nem lehet már többé a napirendről levenni, még csak erősebb munkára buzdította az alkalmazottakat. Újabb és újabb, alaposan indokolt felterjesztésekkel fordultak a kormányhoz, most már nem eredménytelenül.

Dániel Ernőtől Hegedűs Sándor vette át akkor a kereskedelemügyi tárczát. És Hegedűs miniszter 66440/VIII. sz. a. 1900. február 20-án kelt, a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületéhez intézett leiratában kifejti, hogy maga is elismeri, hogy az állam közreműködésének a szóban forgó törvény megvalósításánál tényleg csak abban az esetben volna helye, ha az minden jogosnak elismert nyugdíjigény kielégítésére alkalmas. Leiratát pedig a következő szavakkal zárta: Midőn ezen álláspontomról az egyesületet értesitem, szükségesnek tartom egyúttal hangsúlyozni azt is, hogy a kereskedelmi alkalmazottak nyugdíjügyének kérdését részemről is fontosnak és megoldásra méltónak tartom. Eppen ezért felhívom az egyesületet, hogy ezen kérdéssel a fent jelzett szempontok figyelembe vétele mellett tovább is foglalkozzék, dolgozzon ki, a menyiben módjában áll, ez alapon újabb javaslatot és terjesztsze azt további megfontolás és elhatározás végett elélem.

Az alkalmazottak természetesen nagy készséggel tették eleget a miniszter felhívásának és teljes kitartással tovább is foglalkoztak és foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Így a pozsonyi országos kongresszuson

is tárgyalták ezt a kérdést, különösen az Aradi Kereskedők Köre javaslata alapján. Ez a javaslat azonban, bár egyébként dicséretére vált mesterének, Kohlbauer Ferencz aradi tanárnak, nem felelt meg azoknak a feltevéseknek, azoknak a szempontoknak, amelyek a miniszter is különösen hangsúlyozott, és amelyek elsősorban is alapjául szolgálnak a megoldás remélt módjának. Így azután a mozgalom intézői tovább foglalkoztak a kérdéssel, bár trindinkább arra a meggyőződésre jutottak, hogy ez a feladat már nem az ő feladatuk, hanem az illetékes közegeké, kikre az előkészítés teljes technikai része elsősorban hárul.

Belátták ezt az illetékes helyen is és ma már jelezhetjük, hogy a kereskedelemügyi miniszteriumban nagyban folyik az előkészítés munkája, úgy hogy a legsürgősebb orvoslást igénylő betegségyekezési ügy reformja után előreláthatólag ez a kérdés kerül napirendre legelsősorban is. Ez bizonyára nagy megnyugtató szolgál majd azoknak, kik már eddig is lelkes buzgósággal, kitartással működtek ennek az ügynek a szolgálatában és akik aggodva látták, hogy a maradi Ausztria hamarabb lát ennek a nagy problémának a megoldásához, ennek a nagy gazdasági, szociális szükségnek a kielégítéséhez, mint a mi reformbarát, modern jelszavakkal haladó fejlődő országunk.

Megnyugtató szolgálhat az a tudat, hogy ime tehát nálunk is fölismerték azt a nagy erkölcsi igazságot, amely ebben az eszmében lakik, amely erkölcsi igazság megköveteli, hogy diadalra is juttassák. A biztosítás kötelező voltában pedig szintén csak az erkölcsi igazság egyik követelményét láthatjuk, de semmi esetre sem azokat a gazdasági korlátokat, amelyeknek fölfedezésében olyan készségesek azok, akik egyébként a korlátozások minden nemét szeretnék biztosítani a — maguk egyéni érdeke javára.

Megnyugtató szolgálhat az előkészítés tényének tudata, de azért csak további kitartó munkára kell, hogy sarkaljuk az eddigi mozgalmak részeit. Mert munkájukra szükség van már csak azért is, hogy éppen a kételkedőket, az ellenzőket meggyőzzék arról, hogy erre a törvényre — csak úgy, mint Németországban, Franciaországban és Ausztriában — nálunk is nagy szükség van. Mert ez a törvény az igazságosság, a művelődés és a humanitás kérdésének, szent ügyének jelentős részben való eszményi megoldása.

Zerkovitz Emil.

Vigadó a szomorú tanyához.

Arról beszélt az egész Rózsa utca népe hogy Gábor apó megbolondult. Ki hallott még olyat, korcsmát építeni temető mellé? Ugyan ki fog abba eljárni? Még gondolatnak is kegyetlen dolog a hallottak mellett dorbézolni. Az éltebb asszonyok szörnyűködtek a fiatalabbak pedig szinte féltek Gábor apótól, a férfiak is csudálkoztak a merész terven és csak az örökké részeg Spitz Tani nem ütközött meg és egyre kiabálta, hogy ő neki bizony mindegy akárhol árulják is megissza ő ha kell, akár egy üres koporsóban is csak olcsó legyen és jó.

Gábor apó nem adott semmit az efféle beszédekre. Mosolygott magában s gondolta tudja ő mit csinál. Csak ha nagyon faggatta egyik másik jámbor atyafi, hogy miért választotta éppen ezt a szomorú helyet — válaszolt hetykén cinikusán a kérdezőnek: — Hát azért, hogy ha majd meghalok, közelebb legyek a másik szállásomhoz.

Ne is háborgatták sokáig Gábor apó, lassankint minden ember elkerülte. Félte vele beszélni, nehogy czimboraságba kerüljenek az ördöggel.

A kis kocsmá pedig ott a temetőszélén egyre épült. Szép fehérre voltak meszei a

falak, zöldre festve zsálok s mind a négy oldalán zöld repkény volt elültetve — hogy: azok majd idővel körül fussák, elborítsák az egész kis házat! A fekete czégtábla is nem sokára, kint függött melyre fehérbetűkkel a következő volt felírva:

VIGADÓ

A

SZOMORÚ TANYÁHOZ

Es csodálatos, Mindjárt az első napon ahogy megnyitatta Gábor apó a kis kocsmát már jött bele vendég: őszülő haju, szikár ember a ki szónéklül ült le egyik sarokasztalhoz, a honnan kilehetett látni a temetőbe. A sirkereztetkre. Kalapját mélyen szemébe huzva csak úgy intett a korcsmárosnak ita-lért nem szolt egy szót sem.

A negyedik ötödik pohárnál megszólalt:

— Korcsmáros.

— Mivel szolgálhatok.

— Hogy jutott eszébe ide korcsmát építeni ...

— Hát tisztelt uram bizony aem tagadom azért tettem, mert tudom, hogy sok a szerencsétlen lelki beteg ember a világon, a kinek jól esik az ilyen hely, ahol még a kutya ugatása is ijesztőbb fájdalmasabb mint másutt. En bizony a emberek fájdalmára spekulálok ...

Az idegen szomorúan mosolygott kezével intett a megint bor után és csak annyit mondott:

— Igaza van.

Gábor apó terve fényesen bevált. Mikorra a fal tövébe ültetett repké ny felfutott a falakon már akakor sokan ismerték a temető széli kis csárdát. A szomorúság tanyája volt az s hova nem vigadni. de busulni, kétségbeesni jöttek az emberek. És bizony sokan voltak ilyenek sokan a szerencsétlenek. Az örökké zajos világtól, a jókeovü vidám emberektől menekültek azok, ide a kik szereték a magányt és gyűlöltek mindent a mi mosolygott. Egykor talán mosolygott. Egykor talán ők is boldogok voltak, nekik is voltak örömeik, de most beteg a testük, lekük tönkretette azt kinek kinek a boldogtalansága. Hogy mi volt? Ki tudná megmondani? De ha rájuk nézünk leolvashatjuk sápadt arcukról, mélyen besett szemekről, örökké ráczba szedett homlokról, hogy nagy volt a szerencsétlenség, mely összezúzta lelküket és ide szamuzta őket a helyre e siralomban, hol sirzokog minden hol az enyészet urakodik mindenben, s az elmulás, a halál képe lebeg szüntelen előttük.

Mély csönd van a korcsmában. Csak az ivás által okozott monoton zaj hallatszik időről időre. A nyitott ablakon bebelopózik a pajkos szellő s meglengeti egyik-másik legény kalapjára kötött gyászfátyolt. Most málabus hangokat hoz be magával. A legények figyelnek.

— Lux perpatua luceat ei!

Az egész társaságból mint egy kebelből törki a szó:

— Temetés jön ...

Aztán sóhajok szállnak fel: — Ez már nem szenved többet.

A temetés egyre közeledik, most már világosan hallható a pap erős, ajtatos szava:

— Lux perpatua luceat ei!

Mindnyájan abba hagyják az ivást, az ablakokhoz mennek és nézik — kit temetnek?

Fehér ruhás kisirt szemű lányok hoznak, virágokkal borított koporsót, melyen menyasszonyi koszoru van. Öreg, roskadt szülők — kiknek sirásuk fel-fel hangzik — zokogó testvérek és jábarátok kísérik. Leghátul, a többiektől pár lépésre elmaradva ballag egy hosszú legény — az elhunyt vőlegénye. Feje lebeg mekkövesült szemei ért-hetetlenül nézik a földet, dereka meggörbült, lábait csoszogva huzza maga után és kezei, mint két darab fa, élettelenül himbá-lóznak. — Pedig hatalmas legény lehet, mert még így összetörve is jóval magasabb a többieknél.

A szomorú menet lassan halad tovább, befordul a temető kapun, aztán elvész az esthomályban.

Gábor apó vendégei egyenkint hagyják oda az ablakot és ülnek ismét asztalhoz. Mindegyiknek egy a gondolata most. Pillanatra meglepedkeznek saját nyomorúságokról, kissé megkönnyebbült a lelkük. Felhangzik a szó egyik másik ajkáról:

— Szegény legény.
— Szegény leány.

Gábor apó meggyújtja a korcsma mécsét, a hely hangulatához képest nagyokat pislog gyenge sárga fényt terjeszt maga körül és még sápadtabbá, ijesztebbé teszi az asztalra. A poharak ismét megtelnek borral s a jelenlevők arcára megint ráül a kétségbeesett fagyos elszánt nyugalom.

A temetőszéli kis csárda ajtaján, hosszú legény dől be. Pár lépést támoanyag előre, lerogy egy székbe, miközben feje, mintha nem is tartozna testéhez, lezuhan az asztalra. A bennülők megösmérik: az a szerencsétlen az, aki tegnap temette el menyasszonyát.

Gábor apó már ösmeri az ilyen vendégeket. Nem kérd semmit, szó nélkül nagy pohár bort tesz az idegen elé, ha az kiürül egy másikat, harmadikat . . . tizediket . . .

Az idegen pedig önti magába a bort, mintha azt az égő pokoli kint akarná vele eloltani, mely odabenn a keblét emésztí, marja.

A kis korcsma vendégei szájalommal nézik. Hallgatnak. Nagysokára megszólal közülök valaki:

— Megszaporodtunk hát megint egygyel Bus, szomorú hang válaszol rá:
— Vajjon meddig fog ez tartani?
— Gábor apó pedig elégedetten dörzsölgeti kezeit, mosolyog magában s szól magához.
— Okos, okos gondolat volt . . .

Könyai Elemér.

A délafrikai háború.

A béke felé.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, június 14.

Botháné megérkezése minden oly irányu pozitív czáfolata daczára, hogy nem küldetésben jár, az angol lapoknak alkalmat szolgáltat arra, hogy hasábokan keresztül foglalkozzanak azzal a felvetéssel, hogy Botháné férje megbízásából békét jött kérni s ha ez nem sikerülne, minthogy Krüger Botha embereit nem szivlelheti, azok saját felelősségükre fognak békét kötni. Ezzel szemben kijelentette Botháné környezete, hogy a burok nem gondolnak a békére s utolsó szál emberükig harcolni akarnak minthogy az orosz kormány a legutóbbi béketárgyalásoknál Botha és Kitchener közti ígértét megszekte.

Middelbergban bizonyos feltételek már katározott formában létrejöttek Botha és Kitchener közt, ezeket a burok elfogadhatónak is találták s a béke már már megkötötnek látszott, amikor Chamberlein kezdeményezésére teljesen új és az előbbinél sokkal súlyosabb békefeltételek érkeztek Kitchener-től, amelyek a burokat arra az elhatározásra kényszerítették, hogy mintsem olyan békefeltételeknek vessék magukat alá, magukat, inkább a végsőig akarnak harcolni s Botha

áron békét kérjen. A Botháné kíséretében levő Fischer, aki mint hadifogoly Kitchenernek adott becsületszó mellett szabadon jár, kijelentette, egy dublini lap tudósítója előtt, hogy a fokföldi ujságoknak Botháné utjáról s annak czéljáról közölt hírei hamisak. Ugyan csak kijelentette Fischer a tudósító előtt, hogy a háborút tovább folytatják mindaddig, amíg csak egy töltenyűk van a buroknak és addig tart, amíg az angoloknak lesz lő felszerelésük.

Brüsszel, június 13.

A délafrikai köztársaságiak táborkara ez időszertint a schweningi Wolmarans villában van. Odaérkezett Krüger is háziiorosával, Hymanssal és dr. Leyds ügyvivővel hogy bevárja Bothánét, aki utazása közben, valószínűleg ma érinti Brüsselt.

Brüsszel, június 13.

Botháné néhány napig itt marad, azután pedig Hágába megy Krüger elnökhöz.

Brüsszel, jun. 13.

Botháné tegnap este ideérkezett. A pályaudvaron Leyds dr. fogadta.

Pretória, jun. 13.

Szvaziföld határán elfogtak 26 burt, köztük Chalk-Burger testvérét.

Pretória jun. 13.

Nagyszámu bur Botha Lajos vezetése alatt Blaamobank mellett erős sánczok mögött foglalt állást. Delarey a Bothával való egyesülés végett oda tart. Piet Retiefben Schlak-Burger elnökele alatt nagy haditanács volt, a melyen a háborúnak legnagyobb mértékben való folytatását határozták el. A burok között a legnagyobb optimizmus uralkodik. De Wett ezer emberrel a Fatsrand hegycsússon foglalt állást, a honnan a Krügersdorp—Potcheffstroom vasutvonalat hatalmában tartja.

A burok, úgy látszik, most egyesültek és épen jókor, mert az angolok most olyan hangulatban vannak, hogy nagyon szeretnék a háború befejezését és nincsenek megelégedve a mostani háborúviselési módszerrel, amely már eddig 3 milliárdba került. Az angol hadsereg gyarapítása ez időszertint lehetetlen. Az angol nép és maga a hadsereg is belefáradt már a háborús-kodásba.

NAP HIREK

— Évzáró ünnepély a Dóczy leánynevelő intézetben. Gyönyörködtető, szép évzáró ünnepélyre készül e hó 16-án délután 4 órakor a debreczeni ev. ref. egyházi felsőbb leányiskolája. Az ünnepély műsere, mely az intézet nagytermében fog lefolyni, a következő:

I. s z a k a s z.

1. a) »Bucu az iskolától« b.) Vágyódás« Hauptmanntól, előadja az énekkar, »A honvéd özvegye« Arany Jánostól, szavalja Lautsek Mártha VI. o. növendék. 3. »Der Sängere« Goethetől szavalja Szabó Ida IV. o. növ. 4. »Chopin walse« e molló zongorán előadja Kálmán Margit V. o. növ. 5. »A falusi kis lány pesten« Czuczortól, szavalja Krajcsovits Ilona VI. o. növ. 6. a) »Jóéjt« Beethoventől, b.) »Zöld liget« előadja az énekkar.

II. s z a k a s z.

1. »Les trois roses« par Galoppe d'Onquaire, szavalja Nagy Erzsébet VI. o. növ

2. »Rhapsodie hongroise« Székelytől, zongorán előadja Szöcs Karnilla V. o. növ. 3. »Vér szerződés« Eendrődi Sándortól, szavalja Grünwald Alice V. o. növ. 4. »Vallatás az iskolában« színmű 3 felvonásban, irta Gaál Mózesné.

Személyek:

Erzsi Juliska } Dóczy Irén V. o. növ.
Irma } nyolczadosztályos Ábrahám Alice
Emma } növendékei Harsányi Margit.
Kata } egy leány gym — Gehl Kata
Olga } nasiumnak Telek Janka
Kovács Erzsébet VI. o. növendék.

Ágnes néni, Erzsinek özvegy nagynénje — Jenev Mariska III. é. kp. növ. öz. Bálint Jánosné vagy Betti néni — Ürögi Aranka III. é. kp. növ. Igazgatónő — Arató Amalia tanítónő jelölt Veresné — Fekete Irén V. o. növ. Marcsa, leánya — Paky Rózsika III. o. növ. 5. »Rákóczy kesergője«, »Édes anyám ha bejön«, »Csendes már a falu«, előadja az énekkar.

— A belügyminiszter és vasárnapi munkaszünet. Erélyes hangú rendeletet küldött le Széll Kálmán belügyminiszter Debreczen város tanácsához. A vasárnapi munkaszünet szigorú betartását sürgeti ez a rendelet, a melyet különösen a trafikot árusító kiskereskedők hágnak át. Dohány és szivar árulás címén nyitva van egész vasárnap, de a szivar mellett nagyon szivesen árulnak: czukrot, kávé és egyéb fűszert is — a mint csak a közönség kíván. A miniszter utasítja a tanácsot, hogy a rendőrhatalóság utján kísérelje figyelemmel ezeket a törvény sértőket a kellő szigorral büntesse. A szatócok szigorú megrendszabályozására különben Debreczenben épen nagy szükség van.

— Az E. K. E. képei. Megemlítettük már lapunkban, hogy az E. K. E. Zoltay Lajos, helyi ügyvivője utján vizsgai jutalom gyanánt több erdélyi képet osztott ki az iskolák között. Mint hiteles forrásból értesültünk, a képek kiosztása holnap veszi kezdetét. Az E. K. E. e nemes áldozatkészsége nem szorul dicséretre, annyival is inkább, mert a többi, ilyen irányzatu egyesületektől ennyit sem látunk.

— Az adózó közönség figyelmébe. A III. osztály kereseti adó javaslati pótlajstroma a város főházánál levő adókövető hivatalban 1901. június 13—20 napjain közszemlére van kitéve. — Felhivatik az adózó közönség, hogy azt saját érdekében megtekintve, a sérelmesnek talált tételek ellen felszólamlásaikat 15 napon belül a helybeli m. kirt Pénzügyigazgatóságához adják be. Ezen lajstrom tárgyalásának helye és ideje közöltetni fog. — Debreczen 1901. június 13, A városi Tanács adóügyszálya.

— Lakók koncertje. Tegnap este 7,9 óra tájban olyan zenebonóra gyűlt egybe nagy hallgató közönség egyik ház előtt amilyet Wagner legzajesabb operájában sem pordukált. A ház lakói összeveszték egymással és férfiak asszonyok, gyermekek átkozódása, káromkodása, ingyen mulattatta a sétáló közönséget, mely nem igen tudta ki az a gyilkos haramia, hamis tanu, mely hízogó jelzők úgy röpököttek a levegőbe, mint nagy havazásnál a hópelyhek. Vagy fél óráig tartott ez a disharmonikus karének, melybe belelerekedtek szerencsére a bábeli hangverseny valamennyi résztvevői és mikor hangszályaik megtagadták a további szolgálatot, az egybegyűlt közönség zajos éljenzése képezte a furcsa és szokatlan koncert egyetlen sikerült akkordját.

— **A közönség figyelmébe.** Az áll. anyakönyvi hivatal a városbázából kiköltözött a Széchenyi utca 20-ik számú házába. E hó 15-től kezdve tehát oda forduljanak az érdekeltek felek.

— **Öngyilkosság a nagyerdőn.** Papp Ignác kollegiumi tanító tegnap délután két tanítványával künn sétált a nagyerdőn arra felé, a hol a pünkösdi ünnepek alatt a népmulatságokat tartották. A két tanuló aztán a szekéruton hagyva tanítójukat bekalandozott a sűrűbe, hogy földi epret szedjenek. Nem sokára aztán lélekszakadva futott vissza a két gyermek Papp Ignácához, s remegve beszélték el, hogy benn a sűrűben egy embert találtak egyik fára felakasztva.

Papp Ignác e gyermekek által vezetve tényleg rá is akadt a sűrűben a felakasztott emberre, levágta, majd telefonon értesítette a leletről a rendőrség bünyügyi osztályát.

Bardócz András rendőrbiztos jelent meg a rendőrség részéről a helyszínen s intézkedett, hogy a már megmerevedett tetemet kibem az összecsoportosult emberek Szabó Ferencz kőműves legényre ismertek — hullaszállító kocsin a közkörház halottas kamrájába szállítsák.

Szabó Ferencz, az öngyilkos állítólag duhaj, összeférhetetlen természetű ember volt, s tettét azért követte volna el, mert egy nagyobb verekedésért melyben Szabó mint főkolompós szerepelt vád alá helyezte az ügyészség s ma kellett volna a vizsgálóbíró elé állania. Valószínű, hogy a büntetés től való félelemtől menekült a halálba.

Az öngyilkos Libakert 10. szám alatt lakó édes anyját, kit értesítettek fia gyászos végéről — valósággal ágyba döntötte a szomorú hír.

— **Megőrült az érettségi előtt.** E. B. hmvásárhelyi mérnök fia, aki a nyolczadik gimnáziumba járt, tegnap megőrült. A szerencsétlen ifju, miot tudósítónk írja, a tulszigorú tanrend áldozata lett, melylyel nem tudott megküzdeni. Hetek óta vasszorgalommal tanult éjjel nappal az érettségire, melytől annyira félt, hogy most elmezavarodott lett. Kést fogott az édesanyjára, akit üldözni kezdett és azt a rögeszméjét hangoztatta, hogy az atya megőrült és attól akarja megmenteni az anyját. Az őrzöngő tanulót ártalmatlanná tették és a békésgyulai közkörházba szállították.

— **Tanítók a kultuszminiszternél.** A tanítók országos egyesületének küldöttsége Kozma László elnök vezetésével tegnap Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternél járt s átnyújtotta neki az egyesület emlékiratát. Fizetésük megjavítását kérik a tanítók a minisztertől, másrészt pedig megköszönték azt a rendelkezést, a melyet a miniszter legutóbb tett az iskolai gondnokságokhoz intézett utasításaiban. Wlassics miniszter szívesen látta a tisztelgő tanítókat s megígérte, hogy mint eddig, ezentul is minden tőle telhetőt megtesz a tanítók érdekében.

— **Könyvek.** Kinn május volt, a javaszyőzedelmeskedett a város szürkeségén, porán és füstjén, a szürke házsorokat üde, friss színek zománczolták be a kőrengetegek közt jázminillat áradt szét, messze és szabad mezők idetévedt hirnökeként . . . Benn lakodalmas nép ülte körül a hosszú, fehér asztalt. A meghatott, ünnepélyes elfogódottság, mely reggel óta az egész rokonság szívét eltöltötte, most hogy vége felé közeledett a nászi tor, valami könnyed, mámoros, pajzán

és kissé szabados jókedvnek engedett helyet.

Az ájtatos érzések felhője széteszlott a pikáns és pajkos gondolatoknak czikkázó vilámai alatt. Mindenki az ifju párt nézte, mely alig evett valamit, szemlesütve ült helyén, csak lopva, ritkán, félénken pillantott egymásra . . . az ünnepélyes szertartásoktól halvány arcuk meg lassan-lassan mind pirosabbra vált benső szemérmes tüzüknek visszfénye képpen . . . Most hirtelen, minden szó és átmenet nélkül felkelt az ifju pár . . . és a bucsuzás kezdődött. A fiatal asszony sirva borult az anyjára . . . Az anya könyezett a válás fájdalmában . . . A szoba sarkában pedig a pajkosan mosolygó rokonok háta megett — elfordulva félig egy könnyet morzsoló szemében egy nő rokon : vén leány, soka se fog bucsuzni ilyen körülmények közt az anyjától . . . S az ajtónál a fiatal asszony kis tiz esztendőös huga sirt, de nem a válás fájdalmában, nem. Azért ontotta könyveit, mert a nagy asztalnál számára nem jutott hely és neki a »kicsinyek« között kellett ülnie a lakoma alatt . . . És mikor az ifju kocsi kirobogott az utcából, a sarki kávéház ablakából egy fiatal ember nézett utánuk és halványarczán egy köny futott végig. Az ifju asszony régi udvariója volt . . .

— **Az elnök ünneplése.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara érdemes elnökét : Szabó Kálmánt lelkesen ünnepelték most Máramaros-Szigeten. Szabó Kálmán elnök s Grünvald József titkár ugyanis Máramaros Szigetre utaztak, hogy az ottani mezőgazdasági és háziipari kiállítás ügyében tárgyalásokat folytassanak. Ebből az alkalomból a máramarosi kereskedők és iparosok ugyszintén a hatóság bankettet rendeztek a kamara elnökének tiszteletére, ahol lelkesen ünnepelték. Számos pohárköszöntő során méltatták ügybuzgóságát, lelkesedését, amelyet a kereskedelmi és iparkamara élén a kerülethez tartozó kereskedők és iparosok érdekében kifejtett. Az elnököt ünneplése alkalmából a közel vidékről számsan üdvözlő táviratokkal keresték fel. Általában rendkívül melegen nyilatkozott meg a rokonszeny, ragaszkodás, elismerés és szeretet, amelylyel a kamara élén eredményesen buzgólkodó elnököt tisztelői körülvették.

— **Az elmebetegek országos összeírása.** A belügyminiszter elrendelte az ország elmebetegének pontos összeírását. E czélból körrendeletet intézett az ország összes hatóságaihoz, melyhen meghagyja, hogy az összeírás eredményét augusztus hó 15-ig szolgáltatassák be a belügyminiszteriumba. A tízevenkint ismétlődő népszámlálások adataiból ugyanis löbbféle okokból nem lehet pontosan megállapítani az elmebetegek számát, melyre pedig az egészségügyi közigazgatásnak feltétlen szüksége van.

— **Vidéki krónika. Öngyilkos pénzügyőri.** Fehér Árpád kimpolujnyági pénzügyőri vizsgáló szolgálattal fejezte be a lakotanya félreeső részén. Társai a lövés zajára kirohantak s a szerencsétlen fiatal embert vérében fetrengve életben találták. Később magához tért, de tettének okát nem lehetett tőle megtudni. — **Betörő mozdonyvezető.** Piller József mozdonyvezető, öt gyermeknek az atyja, a jutasi állomáson a vasuti pénztárt, tegnapelőtt éjjel, rablási szándékkal feltörte, »munkaközben« azonban meglopták. A rendőrség letartóztatta. — **Gyilkos villám.** A vesztői katárban fekvő Hóta pusztán kapálgattak Szilasi István édesanyjával és Pardiné Csöllög Mária napszámosnővel. Vigan folyt a munka, mikor hirtelen időváltozás állott be, mire a munkát abbahagyva, mindannyian a dülő másik végén tanyázó szekérhez indultak. Egyszerre hatalmas villám hasította keresztül a sötét fellegeket és két áldozatot gyott megsemmisülve a földre Szilasi Ist

ván öreg édes anyja, a ki a középen megalig szenvedett némelyes sérülést. — **Kirabolt háziúr.** Valnik János pécsi asztalos magához fogadta Stupcsán István szabólegényt szobaurnak. Valnikék elhatározták, hogy elmennek mulatni és hogy Stupcsán is velük tart. Ebéd előtt azonban a szobaurnapanaszkodni kezdett, hogy fáj a gyomra. Valnikéle akart mondani arról, hogy Tettyére menjen, de Stupcsán nagy rábeszélésére mégiscsak elment. Mikor este hazaérkeztek a mulatságból, csak hült helyét lették a szobaurnak, ki föltörte a lakás szekrényeit és ellopva a holmikát, megszökött. — **A két halottja.** Simándon, Dubó Stefánnának 3 éves kis fia, a míg az anyja a kertben kapált, játék közben a kutba esett és belefullt. Az anya később kereste s mikor észrevette a szerencsétlenséget már csak a holttestet huzhatta ki a kutból. — **Öngyilkosság egy kórházban.** Zsikovits Zsivoin O Becse község 40 évén át volt volt kisbirája kórházba került, hol tegnap hajnalban az udvaron levő kutba vetette magát. Ott találták meg másnap a hulláját. — **Megöltötte a feleségét.** Megrázó tragédia történt a napokban az alsó-rákosi vasuti állomásnál. Jánosi állomás elöljáró, amint vadásztögyverével be akart lépni a szobába, megbottolt s erre a fegyver elsült s Jánosinak a szobában levő nejét a golyó szíven találta.

TÖRZSÉ.

— Goldstein Mór debreczeni bankiró tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza »	októberre . . .	8.24
Rozs 1901.	októberre . . .	7.04
Zab 1901.	októberre . . .	6.29
Tengeri 1901.	juliusra . . .	5.50
Tengeri 1902.	májusra . . .	5.20

Irányszalanyha. Amerika 1/2, czenttel magasab.

Pénzhamisítók bünpöre.

Takács Zoltán és társai.
— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jun. 14.

(Negyedik nap.)

Tegnap Lenk Gyula táblai bíró, tárgyalási elnök, a tizedik vádoltat, Bálint Ferencz mezőturi földmivest hallgatta ki.

— Nem érzem magam — ugymond — bünösnek, mit sem tudtam a pénzhamisítási szövetkezetről. A gépet én hoztam Pórol Mezőtúrra kocsin, de fogalmam sem volt arról, hogy az micsoda. Én nem láttam, hogy pénzt fabrikáltak. — Maga — feleli neki az elnök — Mezőtúrról Sárospatakra vitte a gépet a saját kocsián. Egy vagyonos ember minden különösebb czél nélkül ily nagy utat nem tesz kocsin. — Azt sem tudtam, hogy Mezőtúrról mily nagy távolságban fekszik Sárospatak. Takács létezéséről én nem tudtam, én őt csak mint Nagy István mérnököt ismertem. — Takács : Ön nagyon jól ismert, doktor urnak szölitott, minden dolgunkba be volt avatva, Oravetzcel együtt folyton érintkezett. — Nem igaz egy szava sem. — Oravetz : Én is bizonyítom, hogy Bálint Ferencz tudta, hogy ez Takács Zoltán és tudta azt is, hogy pénzcsináló prést rendeltek. Még a hamis bankókat széjjel is rakta az ágyon és gyönyörködött bennük, hogy mind szépek. (Derűtség.) — Az elnök : Lásza, Bálint, itt fekszik a maga levele, a mit Oravetzhez intézett. Ebben maga folyton az időjárásról tudakozódik és az időjárás mindenütt alá van huzva. Kissé gyanus ez az érdeklődés az »időjárás« iránt. (Derűtség.) — Niicsen ebben semmi gyanus, a gazda embert érdekl az időjárás. — Igen, csak hogy akkoriban már detektív is mutatkoztak a környéken. — Takács : Hiszen, kérem, éppen Bálint Ferencz kérdezte mindig, hogy van-e már pénz ? — Az elnök : Ez alatt, hogy »pénz«, mindig hamispénzt értettek ? — Takács : Természetesen. A szövetkezet tagja

ezt a szót: hamis pénz, pénzesinálás, elvből soha ki nem mondták. Mindig csak pénzről beszéltünk, de ez alatt mindig hamis pénzt értettünk. — Az elnök (Bálint): Lesz arra is tanu, hogy maga felkapott a kezébe egy csomó hamis százast és lelkesülten ezt kiáltotta: Csak így leszünk képesek sanyaru helyzetünkben szabadulni! — Bálint: Tagadom, egy szó sem igaz ebből.

Az elnök (Vayhoz): Vay, magáról azt beszélték, hogy maga még a lánczát is feláldozta, csak hogy pénzt teremtsen a bankópréshez. — Vay: Az már nem igaz. — Hát akkor hol a láncza? — Itt van ni. — Mit komédiázik, hiszen ez nem láncz, ez csak zsinór. (Derűtség.) — Mindig ilyet viselek én.

A következő vádlott Alexy Traján fényképész.

— Nem vagyok bűnös! — mondá — Takács az inasával hivatott engem a Royálba és kért, hogy tanítsam meg fényképezni. Semmit sem tudtam a dolgairól. — De az a baj, hogy később, a mikor már tudta a dolgait, még akkor is ténykedett. — Nem tudtam a pénzhamisításról. Egy darabig én oktattam Takácsot a fényképezetre napi tíz forint fizetésért, később Gruber fényképességét ajánlottam neki. — Takács arra is kérte önt, hogy egy százast bankót fotografáljon le. — Ez nem áll. — A vizsgálat alatt bevallott. Azzal van vádolva, hogy negatív lemezeket készített egy százastól. — Soha. — Takács: Alexy nem készített negatív lemezeket, a ki ezt mondja, az valótlan mond. Nincs is neki készlete az ily lemezek készítéséhez. — Oravetz: Én hallomásból tudom, hogy Alexy csinált ilyen negatív lemezeket Takácsnak. Ezt Takács mondta Grubernek.

A következő tanu Gruber István fényképészegéd.

— Nem vagyok bűnös, — ugymond — Takács tőlem a fénynyomatot akarta meg tanulni. Takács elsőosztályu jegygyel vitt engem Bodrog-Olasziba. Ott várt kocsiával Szabó Sándor, a ki egy tenyára vitt bennünket. Láttam ott egy százast negatív lemezét és nagyon megijedtem, de Takács egy revolvert szegezett nekem. — De a revolver tokban volt. — Kivettem a tokból és fenyegettem, hogy engedelmességekem neki. Így aztán 60—80 darab százast alapnyomását megcsináltam. Jelen volt Oravetz, Szabó Imre és János is. Másnap csináltam nekik lemezeket és ezekről ők nyomtak százastokat, ezek próbapéldányok voltak. — Miért tette ezt? — Mert féltem tőlük. Takács fenyegetett, Oravetz pedig vigasztalt. (Derűtség.) — És a vigasztalástól ön megijedt? Pedig ön nem nagyon félhetett, hiszen nagyon urí módon ellátták ott magát ki hozta a tanyára az eredeti százastokat? — Ifj. Szabó Ferencz. — Ez az a jogvégtelt ember. És miért hozott ő oda eredeti százastokat? A színvégett, hogy ezt jól lehessen utánozni. — Maga a százastnegatívumról azt mondta, hogy ez nem jó és hozzáfogott a tónus preparálásához, szóval erősen benne volt a dologban. A legnagyobb buzgalommal igyekezett a hibákat kikorrigálni. És a mikor egy perczre egyedül maradt magának is csinált extra egy párt százast. — Takács: Az igaz, hogy kivettem a tokból a revolvert de ez nekem szokásom; én azért nem fenyegettem őt, bár lehetőséges, hogy ő tényleg megijedt. Gruber megjegyzéseket tett a lemezekről és azoknak javítása érdekében propozíciókat is tett.

Tíz percnyi szünet után Oravetz szembesítették Gruberrel. Oravetz azt vallja, hogy a mikor Gruber a százast lemezét a tanyán megnézte, azonnal kritizált: »Hát micsoda rossz munka ez?« Aztán odament a géphez és magyarázta a »doktor ur«-nak, aztán nyomásokat próbáltak.

Ezután Szabó Sándor vádlottat hallgatják ki, utána pedig még két vádlottat. A tárgyalást délutáni 2 órakor félbeszakították.

A nagy világból.

Érdekes apróságok.

— A főzést Németország 230 iskolájában tanítják.

— Minden londoni lakos átlag két levelet kap hetenkint.

— Hozzávetőleg a föld népességének egy harmadrésze dohányzik.

— London iskoláiban az 1898—99 iki iskolai évben 37 ezer leányt oktattak a főzés mesterségére.

— Szeccziből 1899 ben körülbelül 60 ezer tonna aszfaltot szállítottak.

— Az angol birodalomban levő katolikus püspökök száma 200.

— Az 1900. évben Berlin iskoláiban 207.510 gyermek részesült ingyen oktatásban.

— A Hudson folyó mentén körülbelül 445 jégverem van, amelyek 3,768,000 tonna jéget képesek befogadni.

— Száz évvel ezelőtt az Egyesült Államok lakosságának csak négy százaléka lakott városokban, míg ma 30 százalék.

— Az olajjának mintegy hetven faja él Kaliforniában.

— A buffalói kiállításon a kaliforniaiak egy olyan látogatókönyvet állítottak ki, amelybe csakis a kiállítás kaliforniai látogatói írják be nevüket. A könyv olyan hatalmas, hogy ehhez hasonló nagy könyvat alig kötöttek még be. A könyv hossza 29 incs, szélessége 28, vastagsága 18 incs. Lajpjainak száma 4000 és súlya 400 font.

— Az angol birodalom az 1898—99 iki évben 25 millió 145 ezer 599 angol fontot költött tengeri kereskedelmére. Ezen idő alatt a tengeri kereskedelem importja 530.297.069, exportja pedig 365.025.842 angol font értékű volt.

Virágos kert.

Kis kolomp, nagy kolomp...

Csikócsok, gulyások
Mennek a vásárra,
Hajnali harangnak
Csendülő szavára,
Szamadó juhászok
Ballagnak utána.
Csingi-lingi, lánga...

Kezdődik a vásár,
Próbálják a csengőt:
Csenget e báránynak
Zöld pázsitos erdő?
Csörgő patak partján
Vadvirágot, rengőt?
Csingi-lingi, lánga...

Fölkiált egy bojtár
Nagy kolomp szavára:
Tyú, ez épen jó leez
A Bimbó nyakára!
Tele lesz mindennap
A szüle sajtára!
Csingi-lingi, lánga...

Kis kolomp, nagy kolomp
Egyre-másra szólnak:
Vegyenek meg engem
Daruzóru lónak!
Csillagos homloku
Keresu kis csikónak!
Csingi-lingi, lánga...

Csikócsok, gulyások
Mennek a pusztára,
Esteli harangnak
Csendülő szavára,
Kis kolomp, nagy kolomp
Kocog-bonog rája —
Csingi-lingi, lánga...

Pósa bécsi.

Szóke baba, barna baba.

— Mese. —

Édes anya még egyszer vissza szölt az előszobából:

— Aztán jók legyetek ám, gyerekek! Ha unjátok magatokat: hívjátok fel Erzsit játszani.

Alig ment ki édes anya az ajtón, Piroskát elbigyesztette az ajkát:

— Kell is nekem Erzsi! Én bizony nem fogom felhívni.

Lili félénken megszólalt:

— De igen, Piroska, én szeretném, ha feljönne, Erzsi olyan ügyes és kedves, s annyi mindenféle játékot tud, a babáknak pedig olyan szép ruhát varr.

— Mindegy, — rázta fejét kevélyen, Piroska, — ő a házmester leánya és nem közbünk való.

Lili még mindig védelmezni próbálta barátját.

— Édes anya is azt mondta...

— Én meg ezt mondom — szölt haragosan Piroska. — Különböztégy, a mi akarsz, hívj fel Erzsit, de én akkor itt hagyok és bemegyek Magda nénihez.

Szegény Lilikének sirásra állt a szemé szája. Szerette, nagyon szerette az ő kis barátját, de néjével, a nálánál két évvel idősebb Piroskával nem mert ellenkezni.

— Jól van, Piroska — és a kis Lili elfojtotta könnyeit — hát játszunk együtt.

— Rakd ki a babákat — parancsolta hangosan Piroska.

Lili előszedte a babákat. A szegény jószágok nagyon siralmas állapotban voltak. Ruhájuk, cipőjük rongyos, hajuk kócos. Lili szomorúan nézte őket.

— Valamit kellene nekik varni, Piroska.

— Igazad van. De én nem tudok varni.

— Én sem! — sóhajtott félénken Lili és épen azért...

— Tudtam — pattant fel indulatosan Piroska. — Tudtam. Persze megint a házmesterék Erzsijére gondolsz. Ej mit is törődöm én annyit a te dologgal! Eredj Erzsizhez én megyek Magda nénihez...

E pillanatban kinyílt az ajtó és Magda néni lépett be rajta Jóságos arcán mosolyult és a gyermekek nem is sejtették, hogy pár percz óta az ajtó előtt állt és beszélgetéket hallgatta.

— Kedves, aranyos Magda néni — szaladt elébe Piroska — meséljen valamit. Ugy szeretnék valami szép mesét hallani.

— Hát te kis boglyas — fordult Magda néni Lilihez. — mért vagy ilyen szomorú.

— Nem vagyok én szomorú Magda néni — felelt a kis leány remegő hargon és titokban egy — könnyet törült ki nagy kék szeméből.

— No jól van! Ha nincs közöttetek semmi baj akkor mesélek. Az imént benyitottam az ajtót azt hittem, pöröltök.

— Nem, nem, Magda néni nem pöröltünk! — kiáltott Lili, míg Piroska lesütötte szemét.

— Hát akkor minden jól van s én hozzá foghatok a mesémhez. Tudjátok: egyszer régen mikor még magam is kis leány voltam babát mentem vásárolni egy játékos boltba. A kereskedő keresgélt, kutatott az új babák közt. Meleg nyári délután volt én belevettem én magam egy kényelmes lársny k...

rosszékbe és szegyen nem szegyen, de már bevallok nektek gyermekek, hogy én bizony elsundikáltam.

A gyermeket jót kacagtak, Magda néni is velük nevetett, aztán így folytatta:

— Persze, a mit most elmondok, mind csak álomban történt. Az egyik baba fent a kirakatban — gyönyörű szőke haja és kék selyemruhaja volt, — elkezdett beszélgetni a szomszédjával, egy barna piroshajú babával.

— Estére, ha a boltot bezárják, megstartjuk a nagy bált. Osszeszedted már a meghívóvándók névsorát?

A barna baba nagyon szomorú arcot vágott.

— Főlirtam, a kiket, említettél de olyan kevesen vagyunk...

— Mindegy! — vágott közbe a szőke, — de legalább csupa előkelő, uribabák lesz társaságunkban.

A kirakatban alól egy huszár futta a trombitáját, abbahagyta a trombitálást és felszólt:

— Bámom is én előkelő, uribabák-e? Az a fő, hogy sokan legyünk és mindenki jól mulasson.

— Igaza van — szólta a barna baba.

— Ugyan kérlek — vágott közbe a szőke — mit beszélsz itt össze-vissza? Csak nem fogunk olcsó fababukkal barátkozni?

— De kérlek — folytatta a barna — milyen nevelés ez a dolog! Végtére is mindnyájan egyformák vagyunk. Legfőkébb az a különbség, hogy egyikünkben több a fűrészpör, másikunkban meg kevesebb? Nézd, a többi babák is mind kacagnak rajtad...

— Bizony — szólta fel a trombitáló huszár, — kinevet az ezész babasereg, az egész játékos bolt ostoba gögödért, szivtelen macakosságodért. De most már én mondom, hagyjátok el ezt a csúf veszekedést. Nézzétek azt a kis lányt ott a karosszékben! Ha meghalja: miről beszéltek, kikaczag, lenéz benneteket ostoba felfuvalkodottságotokért, mert higgyétek el, csak egy fűrészpörös baba lehet ennyire ostoba és rossz. A gyermekek nek jó szívük van és ba meghallják ezt a beszédet, többet nem szeretnek bennünket és nem akarnak majd velünk játszani, nem bizony.

— Én felébredtem — folytatta Magda néni — és igazat adtam a kis trombitásnak. Minden jólelkű gyermek megveti azt az ostoba, kevélykedő szőke babát, mert csak az nézheti le ember, akarom mondani baba zársát, a kinek fűrészpör van a keblében sziv helyett.

Nem folytathatta tovább. Piroška sirva rogyott elébe és csókjával, könnyeivel borította el a Magda néni kezét:

— Ne haragudjál, drága jó nénikém! Rossz voltam, szivtelen voltam, de nem lesz az többé. Most pedig megengeded, lemegyek Erzsziért és megkérem, hogy jöjjön fel hozzánk játszani.

— En is veled megyek, szólta Lili felugorva helyéről. Tudom, lesz öröme Erzsinek, ha meglát. Ó nagyon szeret bennünket.

Magda néni magához ölelte a két gyermeket, aztán mosolyogva nézett utánuk, a mint vidáman egymás kezét fogva mentek le a lépcsőn Erzsit felhívni.

Laura néni.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.)

Debreczenből indul		Vonat		KPKZik	
P.-Ladány*	12.—	déli	Vegyesvonal	1.28	délután
P.-Ladány	7.10	este	Személyvonal	9.43	este
Budapest	9.01	délelőtt	Gyorsvonal	1.50	délután
Budapest	12.36	délután	Személyvonal	8.10	este
Budapest	10.27	éjjel	Személyvonal	5.45	reggel
Budapest	4.16	délután	Gyorsvonal	9.40	este
P.-Ladány	3.37	"	Tv. sz. sz.	5.34	délután
Debreczen—M.-Sziget					
Királyhaza	5.10	reggel	Személyvonal	2.08	délután
M.-Sziget	2.56	reggel	Személyvonal	9.48	délelőtt
M.-Sziget	3.56	délután	Személyvonal	10.50	éjjel
M.-Sziget	12.17	délután	Gyorsvonal	4.56	délután
Szatmár-Németi.	7.58	este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel
Szatmár Németi	6.46	este	Gyorsvonal	8.50	este
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22	reggel	Személyvonal	11.21	délelőtt
Szerencs	4.01	délután	"	7.03	este
Szerencs	6.58	este	"	10.43	éjjel
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42	reggel	Vegyesvonal	10.24	délelőtt
Tisza-Füred	4.21	délután	"	7.56	este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35	reggel	Vegyesvonal	11.16	délelőtt
N.-Léta—Vértes	4.31	délután	"	6.18	délután
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28	reggel	Vegyesvonal	9.17	délelőtt
"	4.06	délután	"	7.29	este
H.-Nánásig	11.20	déli	"	1.18	délután

* Mind ez kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indulás	
P.-Ladány	7.41	reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel
P.-Ladány	5.03	reggel	Személyvonal	4.00	reggel
Budapest	3.36	délután	Személyvonal	9.15	délelőtt
Budapest	6.26	este	Gyorsvonal	1.55	délután
Budapest	2.33	éjjel	Személyvonal	7.05	este
Budapest	11.44	délelőtt	Gyorsvonal	6.50	reggel
M.-Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi.	8.46	reggel	Gyorsvonal	6.42	reggel
Szatmár-Németi.	7.32	reggel	Személyvonal	3.45	reggel
M.-Sziget.	12.16	délután	Személyvonal	6.—	reggel
Szatmár-Németi.	6.45	este	Személyvonal	2.47	délután
M.-Sziget	3.55	délután	Gyorsvonal	11.35	délelőtt
M.-Sziget	10.12	éjjel	Személyvonal	3.39	délután
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07	reggel	Személyvonal	5.—	reggel
Szerencs	12.07	délután	Személyvonal	9.03	délelőtt
Szerencs	7.53	este	Személyvonal	5.10	délután
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18	reggel	Vegyesvonal	5.25	reggel
N.-Léta—Vértes	3.13	délután	"	1.05	délután
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17	reggel	Vegyesvonal	5.06	reggel
Tisza-Lök	6.35	este	"	2.35	délután
H.-Nánás	3.30	délután	"	1.30	délután
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.—	reggel	Vegyesvonal	4.18	reggel
Füzes-Abony	5.45	délután	"	11.35	délelőtt

Könyv- és könyomdai
munkák
a legjutányosabb árakon
felvállaltatnak.

Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremre

Külföldre: London
1871-ben díszoklevél.

Szegeden 1876-ban
érdeméremmel.

KUTASI IMRE

kő- és könyvnyomdája

Debreczen, Piacz-utca, Gáll Ferencz ház 79. sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyv- és könyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott
iveket, ét-, bor- és árlapokat, díszműveket, arany, ezüst és színnymothban; díszes egybekelési
és látogató jegyeket. Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül,
a legjutányosabb ártan eszközöltetnek. — A papir gyári árban számíttatik.

Hirdetéseket

a kiadásomban naponként
megjelenő „DEBRECZENI
HIRLAP”-ban legolcsóbban
számítva közé teszek.

Kutasi Imre,
könyv- és könyomdatu'ajdonos.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre könyvnyomdájában.

XI. é

D

Költségek
Egy évre
Egy évre
Egy évre
Egy óra

Sok a
maga ellen
a jók, nem
gát fűnek f
a nyomoru
örvendve
hisz nagy
zsisağa id
tokat, az
inkat, ker
tulajdonith
a dorbézo

A „P
linbe küld
tudja gy
Bank“ vis
nem képes

De B
ink, ott bi
feltűntetni
bőségben
dokumentá
tett közzé,
magasabb
százalékot

Egy

Egy h
Nem i
Más c
Neken

Mit is
Hogy
Mána
Belete

Sz

Kiv
homok, h
fekélynél.

El